

Sygn. akt V Pa 48/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Legnicy V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jacek Wilga

Sędziowie: SSO Andrzej Marek,

SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz (spr.)

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewa Sawiak

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2019 r. w Legnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa P. G.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna Oddział Zakładowi (...) w R.

o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Lubinie IV Wydział Pracy

z dnia 26 marca 2019 r.

sygn. akt IV P 71/18

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- w punkcie I przywraca powoda P. G. do pracy u strony pozwanej (...) Spółka Akcyjna Oddział Zakład (...) w R. na poprzednich warunkach oraz zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 12 000 zł (słownie złotych: dwanaście tysięcy) tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy pod warunkiem jej podjęcia w wyniku przywrócenia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia zgłoszenia przez powoda gotowości do podjęcia pracy, oddalając powództwo w zakresie odsetek w dalszej części,

- w punkcie II zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 5 880 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

II. oddala apelację w pozostałej części,

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda 4 470 zł tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu apelacyjnym.

SSO Andrzej Marek SSO Jacek Wilga SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 marca 2019r. , wydanym w sprawie IVP 71/18 , Sąd Rejonowy w Lubinie oddalił powództwo P. G. przeciwko (...)SA O/ Zakład (...) w R. o przywrócenia do pracy oraz zasądzenia wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy w kwocie 12.000 zł (pkt.I) oraz zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 2.880,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego(pkt. II).

Sąd Rejonowy ustalił, że powód P. G. był zatrudniony i strony pozwanej od 1998r., ostatnio na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony na stanowisku głównego specjalisty inspektora nadzoru ds. (...) za wynagrodzeniem 6.000 zł miesięcznie.

Zgodnie ze stanowiskową kartą pracy do obowiązków powoda należało, m.in.: reprezentowanie zakładu pracy na budowie zgodnie z przepisami prawa budowlanego, szczegółowa znajomość dokumentacji projektowej, umowy o realizację robót, nadzorowanie budowy aby zapewnić skuteczność nadzoru, udział w ocenie oraz opiniowanie zawartości merytoryczno- finansowej ofert na projektowanie i wykonawstwo robót, zgodne z przepisami i zasadami obowiązującymi w (...) O/ Zakład (...); zakończenie procesu realizacji zadania poprzez: dokonanie rozliczenia finansowego realizowanych robót, sporządzenie dokumentów inwentaryzacyjnych obiektu, skompletowanie dokumentacji powykonawczej i przekazanie służbom księgowym i właścicielowi obiektu; w okresie gwarancji i rękojmi: współdziałanie z użytkownikiem w celu usunięcia wad, organizowanie przeglądów gwarancyjnych oraz czynny w nich udział, zgodnie z przepisami i zasadami obowiązującymi w (...) O/Zakład (...) przygotowanie materiałów do sprawozdawczości dotyczącej nadzorowanych obiektów, sporządzenie w zakresie swojego działania harmonogramu rzeczowo finansowego realizacji inwestycji. Nadto odpowiadał za: prawidłowe i terminowe rozliczanie nadzorowanych zadań, robót i obiektów oraz ściśle przestrzeganie dyscypliny finansowej, właściwą współpracę w realizacji zadań ze wszystkimi uczestnikami procesu przygotowania i realizacji robót, dostarczanie terminowe dokumentów finansowych z rozliczenia prac w danym miesiącu z prowadzonych zadań inwestycyjnych, systematyczne rozliczanie zakończonych inwestycji.

Sąd Rejonowy ustalił, że u strony pozwanej obowiązywało zarządzenie nr (...) Dyrektora Oddziału Zakład (...) z dnia 28 stycznia 2013r. zmienione zarządzeniem Dyrektora Oddziału Zakładu (...) z dnia 10 kwietnia 2014r. w sprawie aktualizacji procedury, zasad organizacji i ewidencji procesu obsługi otrzymywanych wadium i kaucji gwarancyjnych. Zarządzenie to wprowadziło do stosowania procedurę postępowania w przypadku ustanowienia w formie pieniężnej i niepieniężnej wadium oraz kaucji z tytułu należytego wykonania umowy. Dokument ten stanowił, że zabezpieczenie wykonania umowy i z tytułu gwarancji zwracane jest wykonawcy w całości lub w częściach 70% i 30%. Wpłacone zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 70% zabezpieczenia wraz z odsetkami jest zwracane na rachunek bankowy wykonawcy w terminie 30 dni od dnia wykonania umowy i uznania przez zamawiającego za należycie wykonaną. Pozostałe 30% jest zwracane nie później niż 30 dni po upływie okresu rękojmi lub gwarancji. Wykonawca może zmienić formę wniesionego zabezpieczenia w trakcie realizacji umowy, za pisemnym porozumieniem stron.

Sąd Rejonowy ustalił, że zgodnie z tym dokumentem u strony pozwanej tworzono celowe rachunki bankowe „kaucja” dla wpłat i rozliczeń należytego wykonania umowy oraz mikrorachunki dla wykonawcy. Dyspozycję otworzenia mikrorachunku kaucji przekazywał operator postępowania, osoba z komórki realizującej umowę – wskazana w umowie , jako odpowiedzialna za realizację umowy , jeżeli umowa została podpisana przed wpłatą kaucji. Wydział Zarządzania (...) przekazuje scan dyspozycji otwarcia mikrorachunku do Departamentu Głównej Księgowej na potrzeby ewidencji księgowej.

Zgodnie z pkt VII osoba odpowiedzialna za nadzór nad realizacją umowy przez wykonawcę przesyła do Wydziału Zarządzania (...) dokument (...) – /dyspozycję zamknięcia/ -zmniejszenia mikrorachunku z podaniem wartości zwracanej kwoty oraz nazwy kontrahenta. Na tej podstawie Wydział Zarządzania (...) wysyła do banku dyspozycję zmniejszenia lub zamknięcia mikrorachunku. Po zamknięciu przez bank mikrorachunku Wdział Zarządzania (...)przekazuje do osoby odpowiedzialnej za nadzór nad realizacją umowy przez wykonawcę, informacje stanowiące

podstawę do zwrotu wykonawcy zabezpieczenia, w szczególności kwotę wraz z odsetkami. Wydział Zarządzania(...) przekazuje do działu Głównej Księgowej notę księgową z naliczonymi odsetkami.

Osoba odpowiedzialna za nadzór nad wykonaniem umowy odpowiedzialna jest za przygotowanie polecenia zapłaty: (...).

Polecenie zapłaty wymaga weryfikacji księgowej pod kątem prawidłowo wypełnionych danych i potwierdzenia faktu otrzymania kaucji. Odpowiedzialnym za uzyskanie akceptacji i zatwierdzenie dokumentu do płatności jest osoba z komórki realizującej umowę, wskazana w umowie jako odpowiedzialna za realizację umowy.

Podstawą przekazania kaucji wraz z odsetkami jest dyspozycja zmniejszenia/zamknięcia mikrorachunku kaucji sporządzona przez osobę nadzorującą wykonanie umowy przez wykonawcę i polecenie refundacji środków sporządzone przez tę samą osobę.

Takie dokumenty za pośrednictwem Działu Głównej Księgowej przekazywane są do (...) (Centrum (...)) w celu rozsięgowania wyciągów bankowych.

Sąd Rejonowy ustalił, że wewnątrzskładowe instrukcje i akty były udostępnione pracownikom, w tym powodowi, w systemie informatycznym .

W dniu 29 czerwca 2012r strona pozwana zawarła z P. K. (1) prowadzącym (...) umowę na realizację inwestycji – wykonanie rurociągu magistralnego (...) na półkach Obiektu (...). Zgodnie z umową tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz obowiązków gwarancyjnych ustalono kaucję w wysokości 984.000 zł .W §(...) umowy do nadzoru nad realizacją prac będących przedmiotem umowy wyznaczono powoda P. G..

Sąd Rejonowy ponadto ustalił, że w dniu 11 stycznia 2013r. strony zawarły aneks nr (...)do ww umowy, zgodnie z którym tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz obowiązków gwarancyjnych wykonawca wyraził zgodę a zamawiający będzie dokonywał potrąceń z zobowiązań zamawiającego wobec wykonawcy wynikających z realizacji tej umowy degresywnie w następujący sposób:

- płatności przypadających w 2013r. – potrącenia w wysokości 10% z każdej faktury,
- płatności przypadających w 2014r. – potrącenia w wysokości 5% z każdej faktury do momentu uzupełnienia zabezpieczenia do kwoty 984.000, 00 zł

Kolejnymi aneksami zwiększono wartość umowy a tym samym wysokość kaucji do kwoty 1.211.421,16 zł.

Powód - jako osoba odpowiedzialna za nadzór nad realizacją umowy - był zobowiązany do jej nadzorowania i rozliczania pod względem technicznym i finansowym. W związku ze zmianą sposobu zabezpieczenia wykonania umowy - dokonaną aneksem nr 3,4,5 do umowy - powód był zobowiązany, przy dokonywaniu rozliczeń finansowych dotyczących realizacji poszczególnych etapów inwestycji do dokonywania potrąceń na poczet kaucji z faktur wystawianych przez firmę P. K. (1)

Powód uważał, że z uwagi na duże obciążenie obowiązkami kwestie finansowe powinny obciążać dział księgowości. W związku z powyższym odbył rozmowę z I. K., informując, że rozliczanie kaucji nie powinno leżeć w jego obowiązkach. W toku rozmowy został poinformowany, że zgodnie z wewnętrznymi regulacjami obowiązującymi u strony pozwanej, to na nim spoczywa obowiązek nadzorowania wykonania umowy również pod względem finansowym. Jego obowiązkiem jest zweryfikowanie pod względem merytorycznym każdej wystawionej faktury po uprzednim ustaleniu czy dany zakres prac został wykonany a następnie sporządzenie dokumentów do dokonania stosownego potrącenia.

Sąd Rejonowy ustalił , że powód w pierwszym okresie realizacji umowy zgodnie z aneksem nr 3 wystawił konieczne dokumenty do dokonania potrąceń na poczet kaucji, i tak: w dniu 23 stycznia 2013r przy realizacji tych czynności powód w systemie informatycznym obiegu faktury wnioskował o wstrzymanie płatności do momentu przygotowania

dokumentów związanych z potrąceniem. Dołączył w systemie (...) stosowny zapis, w którym wyjaśnił sytuację dotyczącą potrąceń.

Po dokonaniu pierwszego potrącenia nastąpił zwrot pierwotnie uiszczonej kaucji w pełnej wysokości 1.009.673,59 zł. Polecenie wypłaty nastąpiło na wniosek pracownika strony pozwanej działającego w zastępstwie powoda.

Następnie powód w dniach: 5 kwietnia 2013r. i 14 maja 2013r. dokonał kolejnych, trzech potrąceń zgodnie z zawartym aneksem.

Na podstawie czterech potrąceń zrealizowane zostało zabezpieczenie umowne – z tytułu napraw gwarancyjnych - na łączną wartość kaucji 299.556, 93zł. Kwota ta nie odpowiadała wymaganej wartości kaucji ustalonej umową i aneksami , określoną na kwotę 984.000 zł, a następnie kolejnymi aneksami, zwiększoną do kwoty 1.211.421,16zł.

Sąd Rejonowy ustalił , że od 15 maja 2013r. powód zaniechał dokonywania dalszych potrąceń, nie informując o tym nikogo. Brakująca kwota kaucji to kwota 911.864,23 zł.

Inwestycję budowy rurociągu magistralnego (...) odebrano protokołem końcowym wykonania obiektu z dnia 15 grudnia 2014r. Wykonawca udzielił 36 miesięcznej gwarancji poczynając od tego dnia.

Pomimo zakończenia realizacji i odbioru inwestycji powód w terminie wskazany w zarządzeniu Dyrektora Oddziału (...) z dn. 10.04.2014r nie wydał dyspozycji zmniejszenia mikrorachunku kaucji i zwrotu 70% kaucji.

W dniu 15 lipca 2015r. powód został przeniesiony z Działu (...) do Działu (...), gdzie nadal wykonywał tę samą funkcję, ale nadzorował realizację inwestycji merytorycznie podlegających pod ten dział. Nadto do Działu (...) z Działu (...) przekazano część aktualnie zadań realizowanych przez stronę pozwaną.

Powód - na czas trwania gwarancji udzielonej przez Wykonawcę - nie został zwolniony z nadzorowania wykonania umowy dotyczącej budowy rurociągu magistralnego(...).

Sąd Rejonowy ustalił, że pod koniec lipca 2015r. powód został poinformowany przez pracownika z (...), że na mikrorachunku kaucji znajdują się nierozliczone środki pieniężne w związku z realizacją inwestycji budowy rurociągu magistralnego(...).

Powód w dniu 31 lipca 2015r. wydał dyspozycję zamknięcia mikrorachunku kaucji (...) i wydał dyspozycję zwrotu P. K. (1) kwoty 209.689,85 zł, która stanowiła 70% z kwoty 299.566,93 zł. W adnotacjach wpisał, że na mikrorachunku pozostanie kwota bez odsetek 89.867,08 zł z terminem zwrotu 31 grudnia 2017r. Zgodnie z umową kwota , jaka powinna pozostać na rachunku kaucji celem zabezpieczenia obowiązków gwarancyjnych to kwota 363.426,34 zł.

W dniu 26 września 2017r. strona pozwana dokonała przeglądu gwarancyjnego w ramach umowy realizacji inwestycji rurociągu magistralnego (...) i stwierdzono liczne wady. Pismem z dnia 28 września 2017r. wezwano P. K. (1) do ich usunięcia. Wykonawca pismem z dn. 5października 2017r. odmówił usunięcia wad. Szacowny koszt usunięcia wad wynosi około 303.000 zł – 357.000zł.

W związku z powyższym strona pozwana podjęła działania w celu zweryfikowania, jaka kwota pozostaje na mikrorachunku kaucji, tytułem zabezpieczenia wykonania obowiązków z tytułu gwarancji i rękojmi. Przeprowadzona wstępna kontrola stanu rachunku kaucji wykazała, że na rachunku tym pozostaje kwota odbiegająca od umownych ustaleń.

Wszczęta została procedura kontroli, którą przeprowadził P. K. (2)Pełnomocnik Dyrektora ds. (...)Oddział Zakład (...). Przeprowadzona kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie nieuzasadnionego zaniechania przez powoda rozliczania dokumentacji finansowej poprzez niedokonywanie potrąceń na poczet kaucji. Powód został wysłuchany w toku kontroli wewnętrznej i wskazał, że zaniechał dokonywania potrąceń na poczet kaucji, gdyż uważał takie działania

za niestandardowe i takie, które powinny leżeć w gestii służb finansowych. Wskazał również, że nikogo z przełożonych o tym fakcie nie poinformował.

Przeprowadzony został również audyt przez Departament Audytu i Kontroli Wewnętrznej Centrali (...), który wykazał nadto, że w firmie P. K. (1) zatrudniony był syn powoda W. G., który pełnił funkcję inżyniera budowy w innym zadaniu inwestycyjnym realizowanym przez firmę (...) dla strony pozwanej. Raport z audytu został przekazany z Centrali (...) do Dyrektora Naczelnego strony pozwanej 17 stycznia 2018r.

Strona pozwana, po przeprowadzeniu konsultacji związkowej pismem z dnia 31 stycznia 2018r. rozwiązała z powodem umowę o pracę w trybie dyscyplinarnym, wskazując jako przyczynę niewłaściwe wykonywanie czynności związanych z ustanowieniem należytego zabezpieczenia wykonani umowy zawartej przez stronę pozwaną z firmą (...) P. K. (1), tj. niedopełnienie ciężących na nim obowiązków pracowniczych poprzez niewykonanie czynności polegających na sporządzeniu dyspozycji potrąceń płatności do faktur wystawionych przez wykonawcę na łączną kwotę 911.864,23 zł, co w konsekwencji spowodowało uszczuplenie kwoty zabezpieczenia w sposób niezgodny z postanowieniami umowy. Wysokość kaucji zgromadzona na rachunku zamawiającego w okresie obowiązków gwarancyjnych wykonawcy do 14 grudnia 2017r. powinna wynosić 363.426,34 zł. Na rachunku kaucji pozostała kwota 89.867,08 zł, czyli niższa o 273.559,26 zł. W wyniku nie wykonania potrąceń kaucji strona pozwana poniosła szkodę majątkową. Ponadto zarzucono niewłaściwe sporządzenie dyspozycji zamknięcia mikrorachunku kaucji i przedstawieniu do zatwierdzenia osobom upoważnionym w wyniku czego wykonawcy tj. firmie (...) P. K. (1), zostały wypłacone środki finansowe z tytułu częściowego zwrotu kaucji w nienależnej kwocie. Nadto zarzucono powodowi niewłaściwe nadzorowanie prawidłowości i terminowości rozliczenia zadań, robót i obiektów oraz nieprzestrzeganie dyscypliny finansowej w sposób zapewniający realizację nałożonych zadań.

Wręczenie powodowi pisma rozwiązującego umowę o pracę zostało poprzedzone propozycją pracodawcy rozwiązania umowy o pracę za porozumieniem stron, której powód nie przyjął.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd I instancji uznał bowiem, że dowody zaoferowane przez strony w postępowaniu dowodowym w postaci: wewnątrzzakładowych instrukcji dotyczących sposobu przyjmowania, rozliczania i zwrotów kaucji zabezpieczających, potwierdzenia zaznajomienia się powoda z tymi dokumentami oraz dokumentów w postaci rozliczeń faktur wraz z adnotacjami dotyczącymi konieczności potrącania kaucji a następnie dokumentów potwierdzających wydanie zlecenia zamknięcia mikrorachunku kaucji i zwrotu 70% wartości kaucji wskazują, że:

1. powód był odpowiedzialny za realizację umowy budowy rurociągu magistralnego(...) zarówno pod względem technicznym jak i finansowym,
2. powód znał procedurę finansową dotyczącą rozliczania kontraktu w tym rozliczania kaucji,
3. powód w sposób prawidłowy i zgodny z procedurą dokonał potrącenia 10% wartości przedstawionych 4 faktur na poczet kaucji,
4. powód wydał dyspozycję zamknięcia mikrorachunku kaucji i zwolnienia 70% wpłaconej kaucji.

Sąd Rejonowy wskazał, że z zeznań świadków w sposób niebudzący wątpliwości wynikało, że u strony pozwanej komórki merytoryczne odpowiedzialne za realizację zadania inwestycyjnego były również odpowiedzialne za finansowe rozliczanie tego zadania.

Powód zatem, jako osoba wskazana w umowie o realizację budowy rurociągu magistralnego (...), czyli osoba odpowiedzialna za nadzorowanie realizacji umowy miał obowiązek czuwać również nad finansową stroną realizowanej inwestycji. Sąd Rejonowy ocenił, że było to o tyle uzasadnione, że to powód posiadał wiedzę jaki jest zakres umowy, jakie prace zostały wykonane, jaki materiał został zakupiony i jaki sprzęt był wykorzystany. Zatem, zdaniem

sadu Rejonowego, tylko powód miał możliwość kontroli merytorycznej wystawianych faktur. Komórka finansowa dokonywała tylko kontroli pod względem księgowo rachunkowym.

Sąd Rejonowy zwrócił ponadto uwagę na fakt, że powód również jako osoba odpowiedzialna był zobligowany do weryfikacji czy uiszczona została kaucja i bez takiej kaucji nie mógł przystąpić do realizacji umowy. Podobnie skoro zmieniony został w trakcie trwania umowy sposób wpłaty kaucji poprzez potrącanie ustalonej wielkości z kwot wykazanych na fakturach, to powód był odpowiedzialny za dokonywanie tych potrąceń, poprzez wystawienie odpowiednich dokumentów dla służb księgowych i nadzorowanie, aby kwoty te były potrącane do czasu uiszczenia wymaganej umową kaucji.

Sąd Rejonowy uznał ponadto, że skoro powód czynności takie początkowo wykonywał oznacza to, że miał świadomość ciążącego na nim obowiązku, ponadto rozliczenia jego- w tym przedmiocie- były prawidłowe i zgodne z wewnątrzzakładową procedurą. Przy takim stanie sprawy Sąd Rejonowy uznał, że powoływanie się przez powoda, że nie został w tym konkretnym przypadku przeszkolony jest całkowicie bezpodstawne. Procedura zakładowa w tym zakresie, co do zasady nie ulegała jakimś istotnym zmianom, a sposób wpłaty kaucji był dopuszczony dokumentami wewnątrzzakładowymi. Ponadto z informacji uzyskanej w rozmowie z I. K. powód miał świadomość, że potrącanie kaucji jest jego obowiązkiem.

Sąd Rejonowy wskazał, że powód zaprzestając dokonywania rozliczeń działał niezgodnie z instrukcjami wewnątrzzakładowymi, a nadto nikogo o tym nie poinformował. Powyższe zatem, zdaniem Sądu Rejonowego, czyni zasadny zarzut dotyczący zaniechania dokonania rozliczeń kaucji pomimo istnienia po stronie powoda takiego obowiązku.

Sąd Rejonowy uznał również za zasadny kolejny zarzut dotyczący nieprawidłowego zamknięcia mikrorachunku kaucji i zwolnienie 70% kaucji. O ile z instrukcji wynikało, że taka wartość procentowa kaucji ulega zwrotowi w terminie do 30 dni od odebrania inwestycji, to jednak - w ocenie Sądu Rejonowego - obowiązkiem powoda było zweryfikowanie, czy na mikrorachunku kaucji pozostała kwota na zabezpieczenie wykonania obowiązków wynikających z gwarancji, której wysokość odpowiadała ustaleniom umownym. Powód tego nie uczynił, mimo ciążącego na nim w tym zakresie obowiązku. Sąd Rejonowy zauważył, że to właśnie powód jako osoba odpowiedzialna za nadzór nad wykonaniem umowy miał wiedzę jaka jest wartość inwestycji wynikająca z umowy i jakiej wartości zabezpieczenia powinna się znaleźć na mikrorachunku kaucji. Ponadto sąd Rejonowy wskazał, że powód miał również wiedzę, że nie dokonywał koniecznych potrąceń na poczet kaucji. Już w tym momencie, zdaniem Sądu I instancji - powinien był podjąć konieczne działania w celu ochrony pracodawcy przed szkodą finansową, czego nie uczynił. W ocenie Sądu miał świadomość nieprawidłowości swoich działań ponieważ już bezpośrednio po dokonaniu odbioru inwestycji w grudniu 2014r. nie podjął działań w celu zwrotu kaucji. Działania takie podjął po informacji służb księgowych z (...), że pomimo zakończenia inwestycji nie został zamknięty mikrorachunek kaucji.

W ocenie Sądu Rejonowego powód przez cały okres realizacji umowy i okres gwarancyjny nie podjął żadnych starań w celu zabezpieczenia roszczeń pracodawcy, a nadto nikogo o tych nieprawidłowościach nie informował.

W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał, że uznać zachowania powoda opisane powyższej stanowiło ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych, uzasadniające rozwiązanie umowy o pracę z powodem w trybie dyscyplinarnym.

Jeżeli chodzi o niewłaściwe nadzorowanie prawidłowości i terminowości zadań robót, obiektów i nieprzestrzeganie dyscypliny finansowej, Sąd Rejonowy wskazał, że strona pozwana wyjaśniła w odpowiedzi na pozew, iż okoliczności te dotyczą nieprawidłowości, za które powód został ukarany karami porządkowymi w latach 2007 i 2015r. W ocenie Sądu Rejonowego okoliczności te nie zostały w sposób skonkretyzowany wskazane w piśmie rozwiązującym umowę o pracę a nadto z uwagi na upływ czasu nie mogły stanowić podstawy do rozwiązania umowy w trybie dyscyplinarnym.

Reasumując Sąd Rejonowy uznał, że pracodawca dochował wymogów formalnych dotyczących rozwiązania umowy w zakresie zawiadomienia organizacji związkowych oraz w zakresie zachowania terminu wynikającego z art. 52 § 2 kp.

Wszczęta bowiem była procedura kontroli i audytu przez służby wewnętrzzakładowe jak i Centrali (...), a ostateczne ustalenia zostały dyrektorowi strony pozwanej przekazane w drugiej połowie stycznia 2018r.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Rejonowy oddalił powództwo i w konsekwencji oddalił również żądanie zasądzenia wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, które jest ściśle powiązane i zależne od uwzględnienie powództwa o przywrócenie do pracy.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, zaskarżając go w całości .

W apelacji zarzucono :

1. naruszenie prawa materialnego art. 52§ 2 kp polegającą na braku wskazania zachowania przez stronę pozwaną miesięcznego terminu do rozwiązania z powodem umowy o pracę bez wypowiedzenia , skoro raport z wewnętrzzakładowego postępowania w sprawie podejrzenia działania na szkodę Spółki w związku z niewłaściwym wykonaniem czynności związanych z ustanowieniem zabezpieczenia należytego wykonania umowy nr (...)zawartej przez Oddział Zakład (...) z firmą (...)P. K. (1) sporządzony został w dniu 30 listopada 2017r. i w tym dniu pracodawca został poinformowany o wynikach kontroli , a w dniu 31 stycznia 2018r. rozwiązał umowę o pracę to oznacza , że nie dochował miesięcznego terminu określonego w powołanym przepisie .

Ponadto wyżej wskazany przepis został naruszony przez Sąd I instancji , ponieważ Sąd ten nie określił dnia , w którym pracodawca dowiedział się o trwałym procederze w stopniu obiektywnie uprawniającym do rozwiązania stosunku pracy oraz nie rozważenia czy działania pracodawcy nie odsunęły w czasie rozpoczęcia biegu tego terminu , do czego Sąd I instancji był zobligowany ,

2.naruszenie prawa materialnego art. 30§ 1 k.p. w zw. z art. 52§ 1 pkt. 1 kp w zw. z art. 56 § 1kp , polegające na błędnej wykładni poprzez nieuzasadnione uznanie , że wskazana przez stronę pozwaną przyczyna rozwiązania umowy o pracę stanowiła ciężkie naruszenie przez powoda podstawowych obowiązków pracowniczych , a konsekwencji , że przyczyna rozwiązania z powodem umowy o pracę wskazana w oświadczeniu strony pozwanej kierowanym do powoda , była uzasadniona ,

3.naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233§ 1 k.p.c. poprzez zaniechanie wszechstronnej analizy materiału dowodowego i pominięcie jego części , a także dokonanie przez Sąd Rejonowy dowolnej , wybiórczej i oderwanej od istoty sprawy oceny materiału dowodowego , która miała istotny wpływ na wynik postępowania .

W konsekwencji apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uznanie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu , w tym kosztów zastępstwa procesowego przed sądami obu instancji według norm przepisanych .

Ewentualnie apelujący wniósł o uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania .

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym . Strona pozwana wskazała , że Sąd I instancji dokonał prawidłowej i wszechstronnej oceny materiału dowodowego , uznając powództwo za nieuzasadnione .

Sąd Okręgowy zważył :

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie, podniesione w niej zarzuty doprowadziły do zmiany zaskarżonego wyroku w kierunku wnioskowanym przez stronę skarżącą.

Podstawą zaskarżonego wyroku były ustalenia Sądu I instancji , że strona pozwana nie naruszyła terminu miesięcznego wskazanego w art. 52 par. 2 kp doręczając powodowi w dniu 31 stycznia 2018r. oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę w trybie art. 52 par. 1 pkt. 1 kp , bowiem wiadomość o ciężki naruszeniu przez powoda obowiązków pracowniczych pracodawca powziął w dniu 17 stycznia 2018r.

W apelacji powód zakwestionował ocenę dokonaną przez Sąd I instancji, twierdząc, że Sąd ten nie określił dnia, w którym pracodawca dowiedział się o trwałym procederze w stopniu obiektywnie uprawniającym do rozwiązania stosunku pracy oraz nie rozważył czy działania zatrudniającego nie odsunęły w czasie rozpoczęcia biegu terminu określonego w art. 52 par.2 kp.

Kontroli Sądu podlegał zatem fakt, czy Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że wiedzy takiej pracodawca nie posiadał przed dniem 17 stycznia 2018r. tj. przed datą nadesłania pisma z dnia 16 stycznia 2018r. przez Dyrektora Departamentu (...) (...) w L. wraz kopią raportu z wewnętrznego postępowania wyjaśniającego w sprawie podejrzenia działania na szkodę spółki w związku z niewłaściwym wykonaniem czynności związanych z ustanowieniem należytego zabezpieczenia wykonania umowy nr (...), zawartej przez Oddział Zakład (...) z firmą (...) P. K. (1).

Sąd odwoławczy uznał, że w tym zakresie Sąd Rejonowy zgromadził wystarczający materiał dowodowy, ale oceniając go naruszył zasadę swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 kpc. Dla należytego umotywowania swojego stanowiska strona apelująca wykazała, jakich to konkretnych uchybień w ocenie dowodów dopuścił się Sąd pierwszej instancji, to jest – czy i w jakim zakresie ocena ta jest niezgodna z zasadami prawidłowego rozumowania, wiedzą lub doświadczeniem życiowym, względnie – czy jest ona niepełna. Trzeba też podkreślić, że jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c., choćby dowiedzione zostało, że z tego samego materiału dałoby się wysnuć równie logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne. Skuteczna obrona stanowiska skarżącego w tym zakresie wymagałaby wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego oraz braku wszechstronnej oceny wszystkich istotnych dowodów (por. m. in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 1998 r. II UKN 151/98 - OSNAPiUS 1999/15/492; z 4 lutego 1999 r. II UKN 459/98 - OSNAPiUS 2000/6/252; z 5 stycznia 1999 r., II UKN 76/99 - OSNAPiUS 2000/19/732). Przepis art. 233 § 1 kpc reguluje ocenę dowodów pod kątem ich wiarygodności i mocy, pozostawiając przy jej czynieniu sądowi orzekającemu pełną praktycznie swobodę, ograniczoną jedynie koniecznością pozostania przy tym w zgodzie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Oznacza to, że zarzut uchybienia tej normie postawić można tylko wtedy, gdy sąd orzekający zasady te naruszy - nie jest natomiast wystarczające zaprezentowanie przez skarżącego własnej, konkurencyjnej względem tej dokonanej przez sąd, oceny dowodów, nawet jeśli i ona z zasadami logiki i doświadczenia życiowego byłaby niesprzeczna (por. m. in. wyroki SA w Katowicach z 19 kwietnia 2018r. I ACa 1098/17, z 10 kwietnia 2018r. I ACa 663/17i wiele innych). Podkreślić należy, że naruszenie zasad swobodnej oceny dowodów nie może polegać na przedstawieniu przez stronę alternatywnego stanu faktycznego, a tylko – co uczynił powód w apelacji - na podważeniu przesłanek tej oceny ze wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa i nie uwzględnia wszystkich okoliczności faktycznych sprawy

Ocena Sądu Rejonowego dokonana w zakresie zachowania przez stronę pozwaną terminu określonego w art. 52 § 2 k.p. przed czynnością w dniu 31 stycznia 2018r. - pomija kryterium ustawowe i logiczne oceny materiału dowodowego.

Na wstępie wskazać należy, że strona pozwana mimo ciężącego na niej ciężaru dowodu nie przedłożyła do akt sprawy kopii wyżej wskazanego raportu. Do odpowiedzi na odwołanie dołączony natomiast został raport datowany 5 czerwca 2018r. – sporządzony przez P. K. (2) pełnomocnika dyrektora strony pozwanej do spraw zabezpieczeń. Dołączony został zatem dokument datowany ponad trzy miesiące od daty rozwiązania przez stronę pozwaną z powodem umowy o pracę w trybie dyscyplinarnym.

Fakt ten – zdaniem Sądu Odwoławczego - wymaga zatem oceny pozostałych dowodów w kierunku zachowania terminu z art. 52 § 2 kp.

Z zeznań świadków: P. N. (dyrektora strony pozwanej k. 435) oraz R. K. (dyrektora finansowego strony pozwanej k. 414) wynika, że na początku września 2017r. w/w osoby powzięły wiadomość, że na koncie strony pozwanej – w okresie obowiązków gwarancyjnego Wykonawcy firmą (...) P. K. (1)- pozostaje kwota zabezpieczenia gwarancyjnego rurociągu magistralnego (...) wynosząca 89.867,08zł, która była niższa o 273.559,26zł niż kwota zabezpieczenia

wskazana w par.(...)umowy z dnia 29 czerwca 2012r. w brzmieniu ostatecznym nadanym aneksem nr(...) do w/w umowy z dnia 06 sierpnia 2014r.

Z zeznań świadka R. K. wynika, że na polecenie dyrektora strony pozwanej sprawdził stan rachunku kaucji gwarancyjnej.

Zatem o posiadaniu przez dyrektora strony pozwanej takiej wiedzy świadczy fakt złożenia raportu o konieczności i rozmiarze napraw gwarancyjnych niezbędnych do wykonania przez upływem w dniu 14 grudnia 2017r. okresu gwarancyjnego.

Strona pozwana posiadała również wiedzę na temat, że osobą odpowiedzialną za saldo kwoty zabezpieczenia gwarancyjnego był powód . Wynikało to bowiem wprost z par.(...)umowy z dnia 29 czerwca 2012r. , gdzie powód wskazany został przez Zamawiającego , czyli stronę pozwaną jako osoba nadzoru nad realizacją prac na rurociągu magistralnym(...)na półkach Obiektu (...). Ponadto w tym zakresie obowiązki pracownicze powoda zmieniały , ale też precyzyjnie – w ocenie Sądu Odwoławczego - określały aneksy do wyżej wymienionej umowy : nr 3 z 11 stycznia 2013r. (karta 229) , nr 4 z 07 marca 2013r.(karta 230) i aneks nr (...) (karta 235a) .

Dokumenty te były w dyspozycji strony pozwanej wraz z umową główną z 29 czerwca 2012r.

O posiadaniu przez dyrektora strony pozwanej takiej wiedzy świadczy fakt zainicjowania postępowania wyjaśniającego w sprawie podejrzenia działania na szkodę spółki (...)SA.

Już z pierwszych czynności kontrolno- wyjaśniających zleconych przed dyrektora strony pozwanej świadkowi P. K. (2) – pełnomocnikowi strony pozwanej d.s. (...)wynikało , że stan konta zabezpieczenia gwarancyjnego z umowy z dnia 29 czerwca 2012r. jest następstwem zaniechania przez powoda odprowadzenia w 2013r. - 10% kwoty z każdej faktury będącej zobowiązaniem Zamawiającego wobec Wykonawcy, a w 2014- 5% kwoty z każdej faktury.

Powód bowiem w dniu 07 września 2017r. złożył oświadczenie , że po zawarciu aneksu nr (...) do umowy głównej tj. po dniu 11 stycznia 2013r. dokonał potrąceń tylko z czterech faktur, a następnie zaniechał tego, nie informując o tym pracodawcy (karta 14).

Mając na względzie powyższe okoliczności nie można dać wiary tej części zeznań złożonych przez świadka P. K. (2), w której twierdził, że nie informował o treści oświadczenia z dnia 07 września 2017r. dyrektora strony pozwanej. Wiarygodność tych zeznań należy ocenić w kontekście dalszej ich części, w których świadek, będąc słuchany na rozprawie w dniu 30 października 2018r. wskazał, że mógł przekazać informację dyrektorowi naczelnemu strony pozwanej z jednoczesną informacją , że trzeba wykonać inne czynności (k. 405) . Tymi innymi czynnościami z udziałem powoda było jedynie pisemne oświadczenie z 24 października 2017r. , że dyspozycję zamknięcia mikrorachunku kaucji w dniu 31 lipca 2015r. sporządził osobiście (karta 13). Fakt ten również wynikał z treści dokumentów będących w posiadaniu strony pozwanej .

W ocenie Sądu Okręgowego dla strony pozwanej termin z art. 52 § 2 kp zaczął biec od dnia 07 września 2017r. W tej dacie obiektywnie mierzony stan wtajemniczenia zatrudniającego wskazywał na ziszczenie się warunku ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych wskazanych w pkt. 1i 2 oświadczenia pracodawcy z dnia 31 stycznia 2018r. Zauważyć bowiem należy , że stan kwoty zabezpieczenia gwarancyjnego był również następstwem działania powoda w dniu 31 lipca 2015r.

Zatem w dniu 07 września 2017r. strona pozwana miała rozeznanie co do skutków zachowania pracownika, które polegało na uchybieniu obowiązkowi podstawowemu, poważnego zagrożenia interesom pracodawcy, a także ich zawinięcia przez powoda. Nie były zatem ułomne wiadomości pozyskane w tym zakresie przez dyrektora strony pozwanej, który był osobą uprawnioną do rozwiązywania umowy o pracę.

W tym zakresie Sąd podziela w pełni pogląd przedstawiony w pkt. 2 postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2019r., IIPK 23/18 , że momentem uzyskania wiadomości o zachowaniu wyrządzającym szkodę jest data, w której

pracodawca uzyskał wiadomość o faktach, z których – przy prawidłowym rozumowaniu – można było i należało wyprowadzić wniosek, że szkoda jest wynikiem m.in. zawnionego zaniechania pracownika - w niniejszej sprawie polegającego na niepotrącaniu kwot zabezpieczenia gwarancyjnego praktycznie od początku obowiązywania aneksu nr (...) do umowy z 29 czerwca 2012r.

Przepis art. 52 par. 2 kp ma charakter gwarancyjny, a to oznacza, że zaniechanie pracodawcy na niwie organizacyjnej nie mogą negatywnie wpływać na sytuację prawną pracownika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2019r. IIPK 7/18). Tym samym pracodawca nie może w oświadczeniu o wypowiedzeniu umowy o pracę w trybie dyscyplinarnym powoływać się na okoliczności po upływie miesiąca od daty kiedy w dostatecznym stopniu uzyskał informacje uzasadniające, że pracownik dopuścił się czynu nagannego w stopniu usprawiedliwiającym niezwłoczne rozwiązanie z nim umowy o pracę. W ocenie Sądu Okręgowego postępowanie wyjaśniające zakończone pod koniec listopada 2017r. złożeniem raportu do Departamentu(...)Spółki było wypełnieniem przez stronę pozwaną jedynie procedury obowiązującej w spółce i zmierzały do odsunięcia w czasie rozpoczęcia biegu terminu z art. 52 par. 2 kp. w sposób nieuzasadniony okolicznościami sprawy i stanem wiedzy pracodawcy od dnia 07 września 2017r. Przedstawione w apelacji zarzuty i argumenty Sąd Okręgowy uznaje za trafne w przyczyn wskazanych powyżej.

W konsekwencji uznając wypowiedzenie umowy o pracę za czynność dokonaną z naruszeniem terminu z art. 52 § 2 kp Sąd Okręgowy zasądził wynagrodzenie na rzecz powoda za czas pozostawania bez pracy – na podstawie art. 57 § 1 kp. w brzmieniu sprecyzowanego żądania pozwu w piśmie z dnia 16 marca 2018r. (karta 104), przy uwzględnieniu wysokości wynagrodzenia miesięcznego powoda wskazanego w piśmie z dnia 4 czerwca 2018r. (karta 354).

W konsekwencji Sąd Okręgowy – na podstawie art. 384k.p.c. – zmienił zaskarżony wyrok jak w pkt. I ze wskazaniem, że wynagrodzenie za czas pozostawania powoda bez pracy zasądzone jest pod warunkiem jej podjęcia w wyniku przywrócenia do pracy wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia zgłoszenia przez powoda gotowości do pracy.

Sąd Odwoławczy zmieniając zaskarżony wyrok oddalił – jako nieuzasadnione- dalej idące powództwo w zakresie odsetek dotyczące zasądzenia ich od dnia doręczenia stronie pozwanej odpowiedzi na pozew w niniejszej sprawie tj. od dnia 30 maja 2018r.

Również w tym zakresie Sąd Odwoławczy – na podstawie art. 385 k.p.c.- oddalił dalej idącą apelację, gdyż powód domagał się w niej zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości również co do daty zasądzenia odsetek od wynagrodzenia za czas pozostawania powoda bez pracy.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu I i II instancji Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 1 pkt 1 i pkt.2 w zw. z §2pkt.5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

SSO Andrzej Marek SSO Jacek Wilga SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz